

Tytuł projektu: Ochrona rodzimej przyrody przed inwazją barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Kępice
Priorytet: 11 Środowisko
Działanie: 11.4 Ochrona różnorodności biologicznej
Nr umowy: RPPM.11.04.00-22-0003/15-00

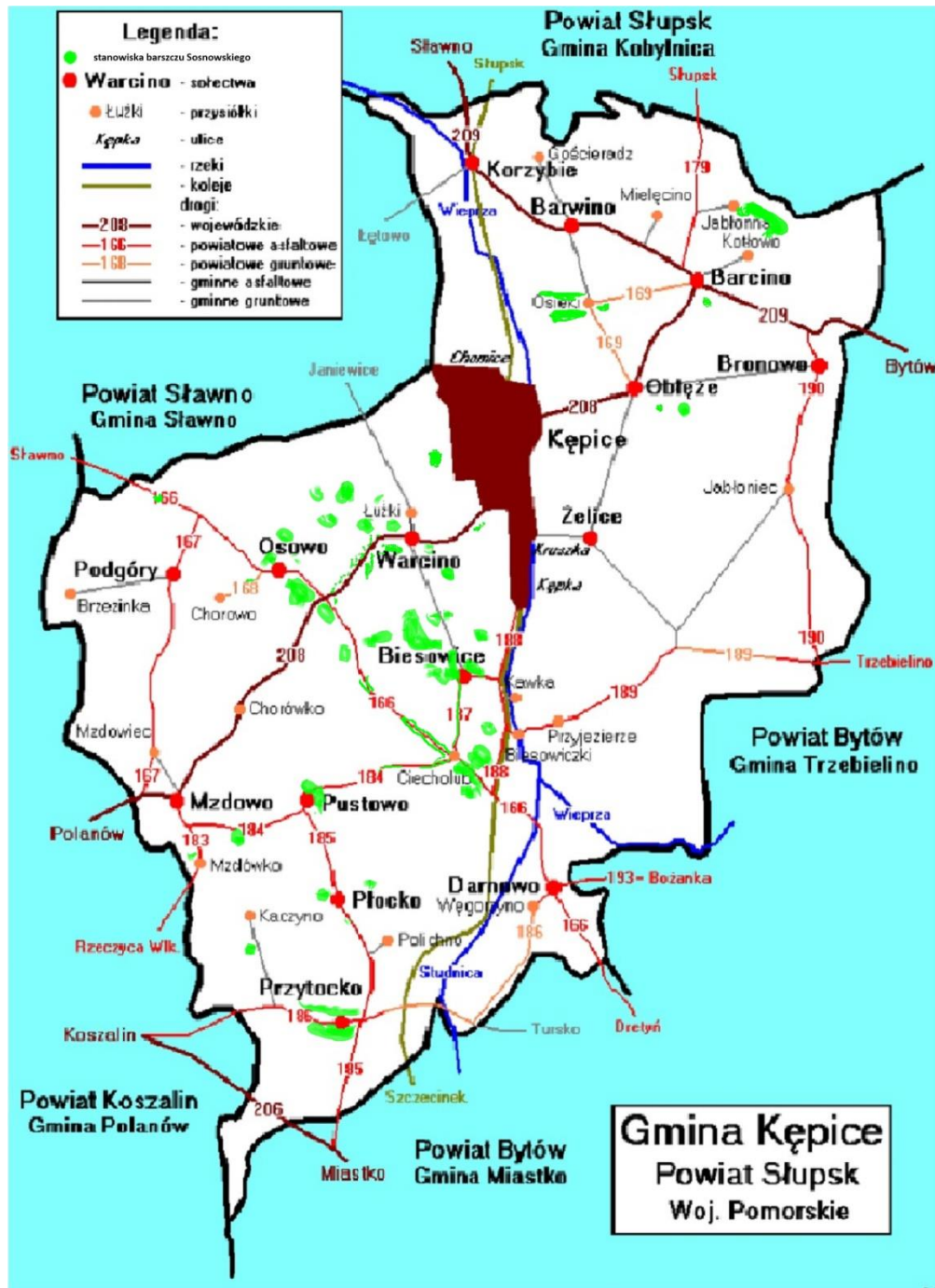
Kępice, dnia 31.12.2016

RAPORT Z REALIZACJI PROJEKTU „ OCHRONA RODZIMEJ PRZYRODY PRZED INWAZJĄ BARSZCZU SOSNOWSKIEGO NA TERENIE GMINY KĘPICE” W ROKU 2016

Projekt „Ochrona rodzimej przyrody przed inwazją barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Kępice”, współfinansowany ze środków EFRR, w Ramach RPO WP 2014-2020, realizowany jest przy współpracy WFOŚiGW w Gdańsku oraz Nadleśnictwa Warcino (Umowa Partnerska zawarta w dniu 21 września 2015 r.). Prace związane z eliminacją populacji tej rośliny rozłożone zostały na okres 5 lat tj. od 2016 do 2020 r. Zgodnie z umową nr 23/2016 z dnia 15.04.2016 r. zawartą pomiędzy Gminą Kępice, a Spółdzielnią Socjalną „Razem” oraz harmonogramem prac będącym załącznikiem do umowy, w pierwszym roku realizacji projektu wykonano siedem zabiegów usunięcia barszczu Sosnowskiego (cztery metodą chemiczną (oprysk Roundupem 360SL) oraz trzy metodą mechaniczną(koszenie)). Prace zostały wykonane w następujących terminach:

- 18 - 29 kwiecień - oprysk systemem chemicznym, potwierdzony protokołem odbioru prac z dnia 06.05.2016 r.
- 11 - 21 maj - eliminacja metodą mechaniczną, potwierdzona protokołem odbioru prac z dnia 23.05.2016 r.
- 01 - 11 czerwiec - oprysk systemem chemicznym, potwierdzony protokołem odbioru prac z dnia 13.06.2016 r.
- 01 - 14 lipiec - eliminacja metodą mechaniczną, potwierdzona protokołem odbioru prac z dnia 15.07.2016 r.
- 1-12 sierpień - oprysk systemem chemicznym, potwierdzony protokołem odbioru prac z dnia 12.08. 2016 r.
- 01 - 12 wrzesień- eliminacja metodą mechaniczną, potwierdzona protokołem odbioru prac z dnia 16.09.2016 r.
- 03 - 14 październik - oprysk systemem chemicznym, potwierdzony protokołem odbioru prac z dnia 14.10.2016 r.

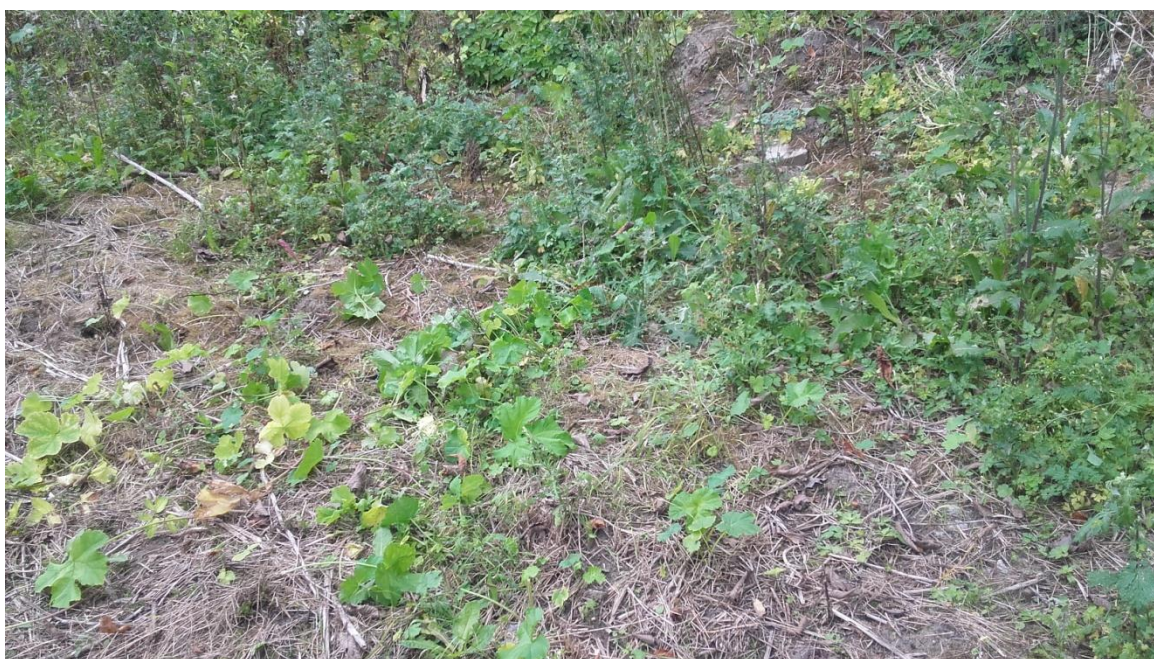
Łączna powierzchnia, na której wykonano zabiegi usunięcia barszczu Sosnowskiego to blisko 50 ha. Prace prowadzono w miejscowościach: Barcino, Biesowice, Ciecholub, Mzdowo, Obłęż, Osieki, Osowo, Płocko, Podgóry, Przytocko, Pustowo, Warcino, Kotłowo.

Zdj.1. Mapa ukazująca siedliska barszczu Sosnowskiego

Zdj. 2. Zdjęcie barszczu Sosnowskiego po 4 oprysku

Zdj.3. Zdjęcie barszczu Sosnowskiego po 3 koszeniu.

Zdj. 4 Pracownicy wykonawcy – Spółdzielni Socjalnej RAZEM podczas koszenia stanowisk barszczu Sosnowskiego

Zdj. 4 Pracownicy wykonawcy – Spółdzielni Socjalnej RAZEM podczas prysku chemicznego stanowisk barszczu Sosnowskiego

W ramach realizacji projektu podjęto szereg działań informacyjnych i promocyjnych. Artykuły dotyczące projektu zostały zamieszczone m.in. w lokalnych gazetach (Głos Pomorza, Puls Kępic) jak i na stronie internetowej Gminy Kępice.

Materiały omawiające działanie gminy w zakresie walki z barszczem Sosnowskiego ukazały się także w telewizji w programach informacyjnych (Panorama, Teleexpress). Linki do materiałów:

- <http://teleexpress.tvp.pl/26357223/bezpardonowa-walka-z-inwazja-obcego-gatunku>
- <http://gdansk.tvp.pl/26359565/trudna-walka-z-barszczem-sosnowskiego>
- <http://gdansk.tvp.pl/24393612/11032016-1830>
- <http://gdansk.tvp.pl/25236236/07052016-1830>
- <http://gdansk.tvp.pl/26359003/30072016-1830>

Zamówione i rozkolportowane zostały ulotki edukacyjne, broszury oraz tablica informacyjna.

„Ochrona rodzimej przyrody przed inwazją barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Kępice”

Źródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Działanie 11.04. Ochrona różnorodności biologicznej

Wartość projektu: 2 929 146,00 PLN

Kwota dofinansowania: 2 050 402,20 PLN

Termin realizacji projektu: 01.04.2016 – 30.11.2020

Beneficjent: Gmina Kępice, ul. Niepodległości 6, 77-230 Kępice, tel. 59 857 66 21, e-mail: poczta@kepice.pl

Partnerzy:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, ul. Rybaki Górne 8, 80-861 Gdańsk, tel. 58 743 18 00, e-mail: fundusz@wfos.gdansk.pl

Nadleśnictwo Warcino, ul. Gen. W. Sikorskiego 11, 77-230 Kępice, tel. 59 857 66 71, e-mail: warcino@szczecinek.lasy.gov.pl

Cel nadrzędny stanowi ochrona środowiska naturalnego i przywrócenie bioróżnorodności biologicznej poprzez ograniczenie rozprzestrzeniania się oraz zmniejszenie ilości barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Kępice.

Przedsięwzięcie polega na przeprowadzeniu zabiegów czynnej ochrony przyrody realizowanej na terenie Gminy Kępice, w tym również na obszarze Natura 2000 Dolina Wieprzy i Studnicy, Rezerwatu Przyrody Torfowisko Potoczek i Obszarze Chronionego Krajobrazu Jezioro Łętowskie i Okolice Kępic. Działania poza obszarem chronionym będą polegały na czterokrotnym koszeniu stanowisk i trzykrotnym mazakowaniu roztworem Roundupu na przemian.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Zdj.5. Ulotka edukacyjna

Stanowiska barszczu Sosnowskiego

Fundusze Europejskie **URZĄD MARSZAŁKOWSKI** **Unia Europejska**
Program Regionalny **WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO** Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Gmina Kępice realizuje projekt
„Ochrona rodzimej przyrody przed inwazją barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Kępice”

który jest wdrażany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Działanie 11.04. Ochrona różnorodności biologicznej. Otrzymane dofinansowanie wynosi 2 050 402,20 PLN.

Cel nadrzędny projektu stanowi ochrona środowiska naturalnego i przywrócenie bioróżnorodności biologicznej poprzez ograniczenie rozprzestrzeniania się oraz zmniejszenie ilości barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Kępice.

Termin realizacji projektu: 01.04.2016 – 30.11.2020

Beneficjent: Gmina Kępice, ul. Niepodległości 6, 77-230 Kępice, tel. 59 857 66 21, e-mail: poczta@kepice.pl

Partnerzy:
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, ul. Rybaki Górne 8, 80-861 Gdańsk, tel. 58 743 18 00, e-mail: fundusz@wfos.gdansk.pl
Nadleśnictwo Warcino, ul. Gen. W. Sikorskiego 11, 77-230 Kępice, tel. 59 857 66 71, e-mail: warcino@szcecin.lasy.gov.pl

Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Zdj.6. Broszura edukacyjna

Barszcz Sosnowskiego (*Heracleum sosnowskyi* Manden.) – gatunek rośliny zielnej z rodziny selerowatych (*Apiaceae*). Pochodzi z rejonu Kaukazu, skąd został przeniesiony do środkowej i wschodniej części Europy, gdzie stał się rośliną inwazyjną i rozprzestrzenił na rozległych obszarach.

Od lat 50. do 70. XX wieku wprowadzany był do uprawy w różnych krajach bloku wschodniego jako roślina pastewna. Po niedługim czasie, z powodu problemów z uprawą i zbiorem, głównie ze względu na zagrożenie dla zdrowia, uprawy były porzucane. Gatunek okazał się przybyśmem bardzo kłopotliwym, gdyż w szybkim tempie zaczął się rozprzestrzeniać spontanicznie. Jest to agresywna roślina inwazyjna, niezwykle trudna do zwalczania. Powoduje degradację środowiska przyrodniczego i ogranicza dostępność terenu. Sok wydzielany przez świeże rośliny wywołuje zmiany skórne. Barszcz Sosnowskiego jest objęty prawnym zakazem uprawy, rozmnażania i sprzedaży na terenie Polski.

Zawarte w wodnistym soku oraz w wydzielinie włosków gruczołowych furanokumaryny stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi. Związki te w kontakcie ze skórą i w obecności światła słonecznego, w szczególności ultrafioletowego, powodują oparzenia (fotodermatozę) II i III stopnia. Objawy pojawiają się przy naświetleniu promieniowaniem ultrafioletowym już po kilkunastu minutach od kontaktu, przy czym największa wrażliwość i natężenie pojawiania się objawów następuje w ciągu od 30 minut do 2

godzin od kontaktu z rośliną. Ponieważ zanim pojawią się objawy oparzeń, mija długi czas, przy nieświadomości ryzyka ofiary oparzeń nierzadko intensywnie i długo mają do czynienia z rośliną (narażone są zwłaszcza dzieci, pracownicy zajmujący się utrzymaniem zieleni, rolnicy). Na siłę reakcji ma wpływ osobista wrażliwość poszczególnych osób, a poza tym zwiększa się ona w wysokich temperaturach i przy dużej wilgotności powietrza, w tym także w przypadku silnego spocenia się. W ciągu 24 godzin nasilają się objawy w postaci zaczerwienienia skóry (erytyma) i pęcherzy z surowiczym płynem (oedema).

Stan zapalny utrzymuje się przez około 3 dni. Po tygodniu miejsca podrażnione ciemnieją (następuje hiperpigmentacja) i stan taki może utrzymywać się przez kilka miesięcy. Miejsca podrażnione na skórze zachowują wrażliwość na światło ultrafioletowe nawet przez kilka lat. Odkryto także działanie kancerogenne i teratogenne niektórych furanokumaryny wytwarzanych przez ten gatunek.

Biorąc pod uwagę zagrożenia jakie niesie ze sobą barszcz Sosnowskiego oraz rozpoczęte już przez lokalne władze działania mające na celu wyeliminowanie tej rośliny, od 01.04.2016 do 30.11.2020 Gmina Kępice realizuje projekt „Ochrona rodzimej przyrody przed inwazją barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Kępice”, który jest wdrażany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, Działanie 11.04. Ochrona różnorodności biologicznej, zaś otrzymane dofinansowanie wynosi 2 050 402,20 PLN.

Zdj.7. Broszura edukacyjna – strona wewnętrzna

„Ochrona rodzimej przyrody przed inwazją barszczu Sosnowskiego na terenie gminy Kępice”

Cel projektu: Ochrona środowiska naturalnego i przywrócenie bioróżnorodności biologicznej poprzez ograniczenie rozprzestrzeniania się oraz zmniejszenie ilości barszczu Sosnowskiego na terenie Gminy Kępice.

Beneficjent: Gmina Kępice

**URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO**

www.mapadotacji.gov.pl

Zdj. 8. Tablica informacyjna

Zdj. 9. Tablica informacyjna przed budynkiem Urzędu Miejskiego w Kępicach

W ramach działań edukacyjno-informacyjnych przeprowadzonych zostało 17 spotkań w poszczególnych sołectwach Gminy Kępice, na których udzielono informacji oraz omówiono problem występowania barszczu Sosnowskiego na jej terenie. Zachęcono również mieszkańców do wzięcia czynnego udziału w procesie usuwania rośliny (głównie poprzez zgłaszania nowych stanowisk występowania tej inwazyjnej rośliny).

Spotkania odbyły się w następujących terminach:

- 14 marzec 2016 r.-zebranie sołeckie w Osowie,
- 14 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Mzdowie,
- 17 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Pustowie,
- 17 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Płocku,
- 21 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Żelicach,
- 21 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Biesowicach,
- 23 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Barwinie,
- 23 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Korzybiu,
- 30 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Podgórach,
- 30 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Warcinie,
- 31 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Osiekach,
- 31 marzec 2016 r.- zebranie sołeckie w Obłążu,
- 4 kwiecień 2016 r.- zebranie sołeckie w Darnowie,
- 4 kwiecień 2016 r.- zebranie sołeckie w Ciecholubiu,
- 7 kwiecień 2016 r.- zebranie sołeckie w Przytocku,
- 14 kwiecień 2016 r.- zebranie sołeckie w Barcinie,
- 14 kwiecień 2016 r.- zebranie sołeckie w Bronowie.

Ponadto, 12 maja 2016 r. odbyła się konferencja rozpoczynająca projekt, na której przekazano najważniejsze informacje odnośnie szczegółów jego realizacji.

Mieszkańcy gminy Kępice wykazali się postawą obywatelską, angażując się w procedurę usuwania rośliny, poprzez zgłaszanie działek, na których znajdowały się siedliska barszczu Sosnowskiego. Po zakończeniu prac zaplanowanych na 2016 r., Spółdzielnia Socjalna „Razem” zaktualizowała inwentaryzację.

W związku z monitoringiem projektu zakupiono również drona, dzięki któremu będzie można robić zdjęcia i filmy ukazujące, w jaki sposób zwalczany jest barszcz Sosnowskiego, a także czy rozprzestrzenianie się rośliny zostało zahamowane. Wyznaczeni pracownicy Urzędu Miejskiego w Kępicach oraz Spółdzielni Socjalnej „Razem” zostali przeszkoleni z jego obsługi.

Zdj. 10. Dron

Warto wspomnieć, iż Spółdzielnia Socjalna „Razem”, której pracownicy zajmują się usuwaniem barszczu Sosnowskiego, w 2016 r. za swoją pracę, została nagrodzona statuetką Srebrnego Niedźwiedzia w konkursie Lider Promocji Słupskiej Gospodarki. Spółdzielnia została wyróżniona w kategorii: gospodarczy debiut roku (link do artykułu: <http://www.gp24.pl/strefa-biznesu/wiadomosci/a/spoldzielcy-z-kepice-z-sukcesem-zakonczyli-2016-rok,11687316/>).

Zdj. 11 Prezes Spółdzielni Socjalnej RAZEM odbierający nagrodę Srebrny Niedźwiedź